

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

La care rânduiești liturgice trebuie îmbrăcat și felonul?

Felonul este un veșmânt liturgic special, folosit de către preot la multe dintre slujbele Bisericii. Acest veșmânt liturgic simbolizează „haina bisericii” în care preotul se îmbracă atunci când săvârșește cele mai importante slujbe.

Chiar dacă nu este îmbrăcat în toate veșmintele preoțești (stihar, epitrahil, brâu, mânecute, felon), așa cum slujește Dumnezeiasca Liturghie, preotul, la multe dintre slujbele pe care le săvârșește, se îmbracă în epitrahil și felon. Astfel, Sfintele Taine sunt slujite întotdeauna și în totalitate în epitrahil și felon.

Dintre laudele bisericesti, la Vecerniile mari (cu Vohod) și la Utreniile Duminicilor, Praznicelor Împărătești sau sărbătorilor, preotul îmbracă într-un anumit moment al slujbei și felonul. Deși la Pavcerniță, Miezonoptică, Ceasuri și Obediniță preotul slujește fiind îmbrăcat doar în epitrahil, există și în cadrul acestor laude excepții, în care acesta, într-un anumit moment al rânduiei îmbracă și felonul. Este vorba despre Pavcernița mare din primele cinci zile ale primei săptămâni a Postului celui Mare, care are la sfârșitul său citire din Sfânta Evanghelie, întrucât, aceste prime zile din post, fiind zile aliturgice, adică în care nu săvârșim Sfânta Liturghie, urmând ca Evanghelia acestor zile să fie citită la sfârșitul Pavcerniței celei Mari. În această situație, preotul, înainte de a provoca citirea Sfintei Evanghelii dintre Sfintele Uși ale Altarului, îmbracă felonul. De asemenea, la săvârșirea rânduiei Ceasurilor Împărătești săvârșite în Vinerea cea Mare sau la Ceasurile din Ajunul Crăciunului și al Bobotezei, preotul este îmbrăcat, de asemenea, în epitrahil și felon, pentru că fiecare dintre cele patru ceasuri au câte o pericopă evanghelică.

Dintre ierurgii, cele mai importante, precum: Sfeștania, Sfințirea casei celei noi sau Înarmorântarea, sunt săvârșite de către preot, fiind îmbrăcat în epitrahil și felon. Toate aceste ierurgii care au în conținutul rânduiei lor și Sfânta Evanghelie implică săvârșirea lor de către preot, purtând și felonul.

Înțelegem, prin urmare, din cele expuse mai sus că toate slujbele bisericesti

care au în rânduiala lor și o lectură din Sfânta Evanghelie trebuie săvârșite în epitrahil și felon. În această situație, preotul îmbracă felonul fie de la începutul slujbei, fie înainte de provocarea lecturii din Sfânta Evanghelie. Acest lucru se impune ca fiind necesar, pentru că întotdeauna Sfânta Evanghelie se citește dintre Ușile Împărătești ale Sfântului Altar, ori între acestea preotul stă întotdeauna îmbrăcat în epitrahil și felon. Niciodată preotul nu trece prin Ușile Împărătești ale Sfântului Altar sau nu stă între ele, fiind îmbrăcat doar în epitrahil. De aceea, la slujba Vecerniei mari (cu Vohod), chiar dacă în cadrul ei nu se citește Sfânta Evanghelie, preotul îmbracă felonul înainte de a face Vohodul Mare, în cadrul căruia intră prin Ușile Împărătești.

Am observat, mai cu seamă în ultima vreme, tendința unor slujitori ai Sfântului Altar de a sluji unele Sfinte Taine, precum Botezul, Spovedania, Maslul, sau a unor ierurgii, precum Sfeștania, Sfințirea casei celei noi sau Înarmorântarea, doar cu epitrahilul, ceea ce tipiconal nu este corect, o astfel de practică neputându-se susține în nici un chip.

Cel mai adesea se slujește Sfeștania și Înarmorântarea doar în epitrahil. Practica aceasta nu este corectă tipiconal și nimic nu-l poate scuza pe preot ca să îmbrace și felonul la săvârșirea acestor slujbe. De foarte multe ori se motivează că este prea cald afară, așa încât slujirea înarmorântării, de pildă, devine mai comodă doar cu epitrahilul. Însă prezența citirilor din Sfânta Evanghelie în cadrul acestor slujbe îl obligă pe preot să îmbrace și felonul. De alte ori se motivează că felonul este greu de transportat, fiind un veșmânt liturgic mai bogat și adeseori căptușit, pretându-se de foarte multe ori la a se șifona. Însă confecționarea unui veșmânt mai ușor, eventual necăptușit, călcat special pentru a putea fi împachetat și purtat într-un plic de stofă, special croit, chiar și atunci când slujba respectivă nu se săvârșește în Biserică, poate constitui o bună soluție pentru ca preotul să aducă cu el și felonul, alături de epitrahil.

Continuare în pagina 3

Pr. Lucian FARCAȘIU

PREDICA

Recunoștința – bucurie sufletească!

Duminica a XXIX-a după Rusalii

„În vremea aceea, intrând Iisus într-un sat, L-au întâmpinat zece leproși care stăteau departe, și care au ridicat glasul și au zis: Învățătorule, fie-Ți milă de noi! Și văzându-i, El le-a zis: Duceți-vă și vă arătați preoților. Dar, pe când ei se duceau, s-au curățit. Iar unul dintre ei, văzând că s-a vindecat, s-a întors cu glas mare slăvind pe Dumnezeu. Și a căzut cu fața la pământ la picioarele lui Iisus, mulțumindu-l. Și acela era samarinean. Și răspunzând, Iisus a zis: Au nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decât numai acesta, care este de alt neam? Și i-a zis: Scoală-te și du-te; credința ta te-a mântuit.” (Luca 17, 12-19)

Printre numeroasele minuni săvârșite de Mântuitorul, care sunt relatate de Sfântul Apostol Luca în Evanghelia sa, se numără și minunea vindecării celor zece oameni bolnavi de lepră. Minunea a avut loc în timp ce Mântuitorul se afla în drum din Galileea, partea de nord a Țării Sfinte, înspre Ierusalim, în apropierea unui sat situat la hotarele Galileei cu Samaria. Aici a fost întâmpinat Mântuitorul de cei zece leproși care, auzind că trece prin acel ținut, strigau de departe: „Învățătorule, fie-Ți milă de noi!”. Lepra era o boală incurabilă, molipsitoare și căreia nu i s-a găsit leacul nici până în zilele noastre. Dureros era faptul că acești bolnavi de lepră erau izolați, de aceea era obiceiul în Răsărit, iar în Ierusalim era legiferat, ca leproșii să fie scoși afară din cetate. Această dramă o trăiau și cei zece leproși, care, prin strigătul lor de ajutor, primesc răspuns de la Mântuitorul, care îi vindecă, în timp ce îi trimite să se arate preoților, așa cum prevedea Legea Vechiului Testament. Constatând că s-au vindecat, doar unul dintre cei zece leproși, care era samarinean, și-a adus aminte de Cel prin care a primit vindecare. De aceea Mântuitorul rostește aceste cuvinte memorabile pentru fiecare dintre noi: „Au nu zece s-au curățit? Dar cei nouă unde sunt? Nu s-a găsit să se întoarcă să dea slavă lui Dumnezeu decât numai acesta, care este de alt neam? Și i-a zis: Scoală-te și du-

te; credința ta te-a mântuit” (Luca, 17, 17-19). Prin aceste cuvinte înțelegem că Dumnezeu așteaptă recunoștința de la toți și se bucură atunci când îi aducem mulțumire. Și care dintre noi nu primește binefaceri de la Dumnezeu? În credința noastră ortodoxă, recunoștința înseamnă stare de bucurie mărturisită prin legătura de iubire care există între Dumnezeu și om. Dumnezeu nu este străin față de creatura Sa, ci așteaptă să avem cu El o relație vie, personală, dinamică și reală. Recunoștința este starea noastră naturală pe care noi trebuie să o exprimăm față de Creatorul și Proniatorul nostru, Căruia îi datorăm toate darurile Sale cele bogate. Sfântul Ioan Gură de Aur spune că „nimic altceva nu cere de la om Dumnezeu universului, după nenumăratele și nespusele Lui binefaceri, decât sufletul recunoscător, care să știe să-I mulțumească pentru binefacerile primite”. De aceea și Sfântul Apostol Pavel ne poruncește: „Pentru toate mulțumiți, totdeauna mulțumiți, căci aceasta este voia lui Dumnezeu întru Iisus Hristos spre voi” (1 Tesaloniceni 5, 18). De aceea psalmistul David se întreba: „Ce voi răsplăti Domnului pentru toate câte mi-a dat mie? Paharul mântuirii voi lua și numele Domnului voi chema. Făgăduințele mele le voi plini Domnului, înaintea a tot poporul Său.” (Ps. 115).

Continuare în pagina 2

Pr. Mihai OPREA

Din sumar

► Programul manifestărilor academice-culturale pe 2019 la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

pagina 2, Pr. Cristinel Ioja

► Știri

pagina 4

Recunoștința – bucurie sufletească!

Urmare din pagina 1

Recunoștința ne-o exprimăm prin rugăciuni de mulțumire, iar acest lucru se face în special prin participarea la Sfânta Liturghie, care nu este altceva decât un imn de recunoștință al credincioșilor pentru marele dar al jertfei lui Hristos pentru noi. La fiecare Sfântă Liturghie suntem îndemnați: „Să mulțumim Domnului” și răspundem la acest îndemn: „Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh; Treimelei celei de o ființă și nedespărțită”.

Recunoștința înseamnă și aducere aminte, adică întoarcere din drumul care duce spre moarte, la Viață care este Hristos, așa cum doar unul s-a mântuit prin această credință, în timp ce ceilalți, neglijând recunoștința, au mers în sens contrar, adică pe drumul către moarte. De aici putem înțelege că aducerea aminte față de o persoană, în înțelesul acestei pericope evanghelice, este egal cu o întoarcere la viață, în timp ce uitarea ei presupune moarte. Cel care își aduce aminte, are permanent posibilitatea să reînnoiască permanent legătura de Viață cu Dumnezeu, prin care se vindecă atât trupul cât și sufletul, dar mai ales dobândește viața veșnică: „Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care L-ai trimis” (Ioan 17,3). Samarineanul care și-a adus aminte și s-a întors să dea slavă lui Dumnezeu, prin gestul de credință s-a mântuit, în schimb ceilalți nouă, deși urmașii legea, s-au depărtat de Hristos.

Lepra, despre care amintește Evanghelia acestei duminici, are și un înțeles duhovnicesc, acela de păcat, patimă, tot ce este neplăcut lui Dumnezeu. În acest sens se exprimă Sfântul Apostol Pavel în textul Apostolului de astăzi, în care ne îndeamnă: „Acum, deci, lepădați și voi toate acestea: mânia, iușimea, răutatea, defăimarea, cuvântul de rușine din gura voastră. Nu vă mințiți unul pe altul, fiindcă v-ați dezbrăcat de omul cel vechi, dimpreună cu faptele lui, și v-ați îmbrăcat cu cel nou, care se înnoiește, spre deplină cunoștință, după chipul Celui ce l-a zidit” (Coloseni 3, 8-10).

Această pericopă evanghelică a fost rânduită de Biserică să se citească acum, la început de an, pentru a ne învăța că se cuvine să începem noul an înnoii duhovnicește, plini de recunoștință, „dezbrăcați de omul cel vechi”. Din păcate, de foarte multe ori, recunoștința este o floare rară.

RUGĂCIUNE

Nădejde și-ntărire
și zid de mântuire
pe tine câștigându-te,
îngenunchem rugându-te:
de chinuri ce ne bântuie,
Marie, tu ne mântuie!
O, Sfântă Marie!
Tu, maica durerilor,
regina tăriiilor,
tăria soliilor,
izvoru-ndurărilor
lucefăr al mărilor,
îndură-te, pleacă-te,
nădejdea corabiei,
îvingerea sabiei,
limanul sărmanilor
și soarele anilor,
balsamul răniților,
norocul iubiților,
o, dă-ne tărie,
Sfântă Marie!
lisuse Hristoase,
de oameni iubitorule,
Mântuitorule,
izvor mântuirilor,
de acum și pururea
și-n vecii vecilor!

Mihai Eminescu

Cum îi pregătim pe copii să-L cunoască pe Dumnezeu?

Dintre toți creștinii, părinții ortodocși se află într-o poziție unică din punctul de vedere al educației religioase. Noi avem la îndemână instrumente „gata confecționate” pentru a imprimă adevărurile dumnezeiești în sufletele copiilor, în chipul cel mai firesc cu putință. Închinarea noastră include **toate simțurile noastre**, atât trupul, cât și mintea. De la începutul vieții, pruncul simte mirosul tămâii, gustă Sfânta Împărtășanie, vede lumânările și icoanele, aude cântările liturgice și frumoasele rugăciuni, copiii noștri ating lucrurile sfinte ale lui Dumnezeu și **știu intuitiv că se află într-un loc sfânt**.

Cu toate că Biserica – prin arhitectura ei, prin ritualurile liturgice, prin școala duminicală, prin simbolurile religioase – îi oferă copilului imagini desprinse dintr-o realitate mult mai amplă, adică din Împărăția lui Dumnezeu, părinții rămân, în fapt, principalii lui educatori

religioși. Cele câteva ore în care se desfășoară activitățile religioase duminică nu sunt suficiente pentru a desăvârși educația religioasă a copiilor noștri; în definitiv, este vorba despre o răspundere foarte mare.

Drept aceea, părinții trebuie să fie cei care **să conlucreze cu Dumnezeu** la așezarea treptelor spre credința în sufletele copiilor, cei care să le arate calea

spre îndumnezeire – atât cât pot ei de bine, prin cuvintele și faptele lor. A lor, a părinților, mai mult decât a oricui altcuiva, este îndatorirea de a-i învăța pe copii această formă specială de comunicare numită „închinare”. Simbolurile se cer explicate, iar explicațiile cer dăruire. Limbajul nostru religios, felul în care ne comunicăm credința, prin tot ceea ce spunem și înfăptuim, necesită o reflecție atentă.

Mai presus de toate, e bine să ne amintim că **educația religioasă** nu se încheie la vârsta de 16 ani. Evoluția pe scara credinței are loc în familie. Potrivit lui John Booram, oriunde oamenii pot fi influențați, schimbați sau înnoiți în chip semnificativ.

(Elizabeth White, *Cum îndrumăm copilul în viața duhovnicească*, Editura Sophia, București, 2012, p. 100)

Programul manifestărilor academice-culturale pe 2019 Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad

În anul 2019, proclamat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române „Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari)” și „Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moiescu și al traducătorilor de cărți bisericești”, Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad va organiza, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscopul Aradului, o serie de manifestări academice și bisericești-culturale.

I. SIMPOZIOANE

1. Simpozion Național Studențesc și Masteral **Exigențe ale pastorației și misiunii Bisericii în parohiile rurale** -13-14 mai 2019

2. Simpozion Național al Doctoranzilor **Rolul Bisericii Ortodoxe în cultura română. De la primele tipărituri la exigențele mediatice actuale** - 14-15 mai 2019

3. Simpozion Internațional **Relevanța Bisericii Ortodoxe în cultura română. Interferențe interortodoxe și intercreștine** – 21-22 octombrie 2019

II. CONFERINȚE

1. **Patriarhul Nicodim Munteanu și memoria istorică a interbelicului românesc** - 9

aprilie 2019

2. **Patriarhul Iustin Moiescu – promotor al dialogului ecumenic** – 3 iunie 2019

3. **Importanța bisericească și culturală a manuscriselor din Arhiepiscopia Aradului.** – 7 noiembrie 2019

III. MANIFESTĂRI BISERICESTI-CULTURALE

1. **Concert de colinde.** Ediția a XXVIII-a (17 decembrie 2019)

La aceste evenimente se vor adăuga exigențele științifice constante ale Facultății de Teologie Ortodoxă pentru un an de zile: editarea revistei **Teologia**, editarea **Anuarului Facultății**, editarea revistei **Studia Doctoralia**, editarea

publicației săptămânale, pastoral-misonare, **Calea Mântuirii**.

Prin aceste evenimente, instituția teologică arădeană se integrează în **Programul cadru** propus spre dezbateră, în anul 2019, de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Nădăjduim că aceste manifestări academice cu implicații teologice, bisericești și culturale vor exprima și conțura rolul Bisericii Ortodoxe în cultura poporului român și în spațiul satului românesc actual, precum și rolul patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moiescu în istoria recentă a Bisericii Ortodoxe Române.

Pr. Cristinel IOJA

Prima ședință a membrilor Asociației parohiale „Calea Mântuirii” din anul 2019

În după amiaza zilei de marți, 15 ianuarie 2019, a avut loc prima ședință a membrilor Asociației parohiale „Calea Mântuirii” din acest an, în biroul de ședințe al parohiei Arad-Centru. La această ședință au participat membrii acestei Asociații. Ca un element de noutate al acestei ședințe a fost faptul, că s-a adăugat membrilor acestei Asociații și domnul profesor Ovidiu Hațegan, arbitru internațional, care este un credincios practicant și activ al parohiei Arad-Centru, participând la sfințele slujbe ale Bisericii cu regularitate, când obligațiile profesionale nu îl cheamă în ziua de duminică în alte locuri. Integrarea sa în această Asociație a fost primită cu bucurie de către membrii acesteia.

Trecându-se la derularea ordinii de zi, de către președintele Asociației, pr. prof. dr. Ioan Tulcan, toți cei de față s-au implicat în discuții, venind cu soluții concrete în ceea ce privește activitatea pe anul 2019 a membrilor Asociației „Calea Mântuirii”. Astfel, pe ordinea de zi s-au aflat următoarele puncte:

1. Evaluarea lansării volumului in-

titulat: Conferințele din cadrul Serilor duhovnicești de la Catedrala veche

2. Dinamizarea și diversificarea activităților cu copiii și tinerii parohiei Arad-Centru, prin implicarea domnului profesor drd. Sorin Săplăcan

3. Selectarea temelor teologice ce vor fi aprofundate în cursul acestui an

calendaristic

4. Brain-storming pentru îmbunătățirea activității și identificarea unor proiecte noi.

Ca urmare a dezbaterii în urma brain-storming-ului s-au trasat următoarele:

a. Implicarea copiilor în abordarea tipului de activitate la care vor dori să

participe;

b. Pelerinaje, excursii cu copii, care vor trebui mai bine pregătite și organizate;

c. Misiunile religioase ale Asociației în parohiile românești din Ungaria și Serbia, dar, și în unele parohii din preajma Aradului.

d. Organizarea unor ateliere de lucru cu copiii și tinerii, la care să se poată identifica abilitățile acestora;

e. Continuarea sau reluarea parteneriatelor Asociației cu unele școli din Arad. De exemplu: Moise Nicoară și Dimitrie Țichindeal

f. Analizarea oportunității și a necesității editării unor noi lucrări de educație religioasă și consolidare în credință a credincioșilor.

Cu multă bucurie și speranță, toți membrii Asociației parohiale „Calea Mântuirii” doresc să fie o prezență vie, luminoasă și dinamică în peisajul bisericesc nu numai al parohiei Arad-Centru (Catedrala Veche), ci și dincolo de spațiul ei geografic.

Pr. Ioan TULCAN

Adu-ți aminte să mulțumești

Teologia satului stă cuprinsă în această propoziție: Dumnezeu (Iisus Hristos) intrând într-un sat a fost întâmpinat... Da, înaintea vremii, Dumnezeu intra mai des în satele noastre, în orașele noastre, în casele țărănești, în casele orașenilor. Și era așteptat, cu mâna streșină la ochi. Azi, pe ulițele satelor, câte mai sunt, nimeni nu-L mai așteaptă pe Dumnezeu. Uneori, câte-o pâlpare de om, cu mâna întinsă, așteaptă poștașul să aducă amărâta de pensie, dacă este. Înaintea vremii, nu era nici aceasta, dar erau altele... bune, sfinte și frumoase.

Iată-L pe Mântuitorul întâmpinat acum de zece leproși care ridică glasul spre a cere milă. Curios, ei nu cer vindecare. Simplu și drept ar fi fost să-L roage pe Iisus: Doamne, fă-ne bine, curăță-ne de această cumplită suferință! Nu, ei spun: Iisuse, Învățătorule, fie-Ți milă de noi. (...)

Preoția și medicina din zilele noastre trebuie să fie depozitarele milei, pentru a dăruii vindecarea. Cuvintele „milă voiesc, iar nu jertfă” (Matei 9, 13) pot fi traduse cotidian astfel: jertfa voastră să fie mila. Dintre cei zece leproși primitori de milă, adică vindecați, doar unul se întoarce la picioarele lui Iisus și spune: Mulțumesc! Și acesta era de alt neam. El devine un alt om, ceilalți nouă niște chinuți, după slovele Sfântului Ioan Gură de Aur, fiind torturați cei care, împlinindu-li-se dorința, rămân lipsiți de mulțumire.

În vechiul Legământ, în cartea Pildelor 15, 15, găsim o cutremurătoare profeție: „inima mulțumită este un ospăț necurmat”.

(Pr. Sever Negrescu, *Fărămituri de cuvinte – lecturi evanghelice pentru Dumini*, ediția a II-a, Editura Doxologia, Iași, 2011; p. 188-191)

La care rânduieli liturgice trebuie îmbrăcat și felonul?

Urmare din pagina 1

De altfel, în trusa special pregătită a unui preot conștiincios, întotdeauna alături de epitrahil se va găsi și felonul, frumos împachetat, așa încât slujba săvârșită, Maslu, Sfeștanie sau Înarmorantare, chiar dacă se săvârșește la casa credincioșilor sau la cimitir, să se poată face după toată rânduiala tipiconală, prescrisă în cărțile de slujbă.

Adăugăm mai apoi faptul că slujba Înarmorantării unui creștin, doar cu epitrahilul seamănă mai degrabă cu înarmorantarea unui sinucigaș, care după cum se cunoaște, nu este săvârșită după toată rânduiala, ea fiind o rugăciune foarte scurtă, rostită de regulă la punerea mortului în groapă, preotul purtând doar epitrahil.

De aceea, trebuie avută multă grijă în urmarea cu sfințenie a indicațiilor tipiconale din cărțile de slujbă, pentru a sluji cât mai fidel rânduielile liturgice ale Sfintei noastre Biserici, spre folosul duhovnicesc al credincioșilor noștri și spre slava lui Dumnezeu.

Elevii au nevoie de ateliere practice și lucru manual

Un sfert din copiii din România abandonează școala până în clasa a XII-a, iar principalul motiv este că metodele de predare sunt învechite, fără nici o legătură cu noua realitate dominată de tehnologie, iar elevii nu găsesc nici o atracție în școală, arată rezultatele studiului „Barometrul forței de muncă”, realizat de PwC România. Ca soluție, ar trebui ca mediul de afaceri să fie încurajat să ia legătura cu școlile și să le ajute, eventual printr-o scădere a taxelor pentru investițiile pe care le-ar face în învățământ, spun specialiștii.

Una dintre marile probleme ale învățământului este faptul că pierdem foarte mulți copii pe drum. Avem un abandon școlar până la clasa a XII-a de 25%, iar 40% din cei din clasa a VIII-a nu pot citi și nu înțeleg un text.

„Din învățământul tehnic, 30% se angajează în domeniul urmat în școală și 26% din cei de 30 de ani au făcut facultatea. În plus, un număr foarte mic de oameni învață de-a lungul vieții. (...) Maximum 30% din copii se angajează în domeniul în care se pregătesc”, a afirmat Măriuca Talpeș, reprezentant al Coaliției pentru Dezvoltarea României (CDR), într-o conferință de presă în care a prezentat concluziile unui studiu pe tema crizei forței de muncă.

Potrivit acesteia, cele mai mici investiții sunt în zona de preșcolari și școala primară, unde România investește cel mai puțin, respectiv 0,7% din PIB, față de 1,5% media

europenă. La învățământul secundar stăm mai bine, adică se investește 1,5% din PIB, față de 1,9% media europeană, iar la învățământul terțiar suntem peste media europeană ca investiție din PIB.

„De ce pierdem copiii pe drum? Metodele de predare din școală, acum, au rămas ca pe vremea noastră sau a bunicilor noștri. Pentru copii, școala nu mai este atractivă. Tot ce fac copiii la școală nu mai este legat de lumea înconjurătoare, nu învață prin proiecte, nu învață integrat. Copiii nu se bucură de școală. Suntem printre ultimele țări din lume la ceea ce înseamnă atractivitatea școlii pentru copii”, a arătat reprezentanta CDR.

Ea a arătat că ar trebui să avem profesori foarte bine selectați și plătiți de două ori mai bine decât acum.

„Până la clasa a VIII-a pierdem 16% din copii, iar la clasa a VIII-a cel mai grav lucru este că aproape jumătate din ei nu înțeleg un text și nu rezolvă o problemă simplă de matematică”, a adăugat Talpeș.

În ceea ce privește adolescenții, 7% merg către liceele vocaționale, precum cele de muzică, balet și școli pedagogice, iar ceilalți la învățământul profesional și tehnic - 49% și 44% la licee teoretice.

„Deci avem un sistem profesional și tehnic bogat, 49%, mai mare decât cel teoretic, însă foarte puțini se duc cu adevărat să lucreze în industrie. Ar trebui ca aceste școli să fie legate de mediul economic, iar

copiii să facă practică în aceste companii. Ar însemna ca toate liceele tehnologice să fie de tip dual, ceea ce ar însemna să păstrăm meseriile foarte legate de tehnologia viitorului și tot ce înseamnă copil cu atractivitate pentru lucrul manual să se bată pentru aceste licee”, a afirmat ea.

Din orice liceu, copiii ar trebui cu ușurință să intre la facultate, însă doar 33% din cei care fac liceul trec și bacalaureatul. Iar rata de abandon în facultate este de 38%.

„Ar trebui readuse atelierele practice, să reactivăm lucrul manual, dar nu cum era pe vremuri, ci la nivelul actual, precum ateliere de robotică sau de meșteșuguri tradiționale și foarte atractive astăzi. Ar trebui ca mediul de afaceri să fie încurajat să ia legătura cu școlile și să le ajute, poate printr-o scădere a taxelor pentru toate investițiile pe care mediul de afaceri le-ar face în școli”, a continuat responsabilul CDR.

În industria IT&C sunt 7.000 de studenți care termină facultatea anual, însă tot există un deficit de 5.000 de angajați, a mai spus Talpeș.

Coaliția pentru Dezvoltarea României a organizat recent o masă rotundă pentru a discuta rezultatele studiului „Barometrul forței de muncă”, realizat de PwC România pentru CDR, și recomandările mediului de afaceri privind posibile măsuri de diminuare a deficitului forței de muncă din România.

(ziarulumina.ro)

ȘTIRI

2019 – Anul satului românesc și al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu

Hotărârea Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române privind declararea anului 2019 ca „Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești” în Patriarhia Română, adresată ierarhilor și eparhiilor ortodoxe române din țară și străinătate.

„Cu dragoste în Hristos, Vă aducem la cunoștință că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința sa de lucru din 25 octombrie 2018, a examinat referatul Cancelariei Sfântului Sinod în legătură cu programul-cadru (teologic-educational, cultural și mediatic) intitulat „2019 – Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești”.

În referat s-a precizat că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat ca anul 2019 să fie declarat, în Patriarhia Română, ca An omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și ca An comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești (punctul 1 al Hotărârii nr. 6294/2017). Totodată, Sfântul Sinod a aprobat ca, la Cancelaria Sfântului Sinod, să se întocmească programul-cadru (teologic-educational, cultural și mediatic) intitulat „2019 – Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești”, urmând a fi prezentat Sfântului Sinod, spre analiză și aprobare (punctul 2 al Hotărârii nr. 6294/2017).

Prin urmare, la Cancelaria Sfântului Sinod a fost întocmit un proiect de text al programului-cadru (teologic-educational, cultural și mediatic) intitulat „2019 – Anul omagial al satului românesc (al preoților, învățătorilor și primarilor gospodari) și Anul comemorativ al patriarhilor Nicodim Munteanu și Iustin Moisescu și al traducătorilor de cărți bisericești”, care, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, a fost înaintat, spre avizare, Permanenței Consiliului Național Bisericesc. În ședința din 18 octombrie 2018, Permanența Consiliului Național Bisericesc a avizat acest proiect.

Patriarhul Daniel de Ziua Culturii Naționale: Biserica a plămădit și promovat cultura poporului român

15 ianuarie – Ziua de naștere a poetului Mihai Eminescu, numit de Constantin Noica „omul deplin al culturii românești”, este Ziua Culturii Naționale din decembrie

2010. Decretul pentru promulgarea Legii privind declararea zilei de 15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale a fost semnat în 6 decembrie 2010, iar Legea nr. 238 din 7 decembrie 2010 a fost publicată în Monitorul Oficial 831 din 13 decembrie 2010, informează Agerpres. Și în alte țări europene, Ziua Culturii Naționale omagiază oameni de cultură remarcabili, reprezentativi pentru fiecare stat în parte.

Cu prilejul Zilei Culturii Naționale, Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a participat la manifestările organizate la Ateneul Român și a adresat în plen cuvântul intitulat: Biserica a plămădit și promovat cultura poporului român.

Preafericirea Sa a evidențiat faptul că „Biserica Ortodoxă Română a avut o contribuție majoră la formarea și promovarea culturii neamului românesc” și a prezentat punctual modalitățile prin care a fost realizat acest lucru.

Părintele Patriarh Daniel a reiterat faptul că primele tipografii de pe teritoriul țării noastre au apărut „în incinta unor mănăstiri sau centre episcopale”, iar „primii meșteri tipografi au făcut parte din cler”.

De asemenea, a oferit exemple de ierarhi și monahi care au contribuit la dezvoltarea culturii naționale și a reamintit că primele instituții de învățământ „au luat ființă în incinta mănăstirilor, apoi a bisericilor de mir”.

Duminica după Botezul Domnului la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

În Duminica după Botezul Domnului, Chiriarhul ardean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, a săvârșit Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie în Catedrala Arhiepiscopală „Sfânta Treime” din Arad, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi și în prezența a numeroși credincioși. Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „Împărăția lui Dumnezeu” (cf. citirilor scripturistice: Efes. 4; Matei 4), care se cucerește prin strădania continuă în făptuirea binelui, oglindită în comuniunea bisericească, Hristos, Împăratul ei stă în mijlocul credincioșilor, împărțind tuturor harul Său. Sărbătorile ce au trecut, Crăciunul și Boboteaza, îndeosebi, au dat prilejul tuturor creștinilor să simtă mai aproape caracteristicile împărăției prin lucrarea ce răspunde voci Tatălui ceresc.

La momentul rânduit, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei a hirotonit întru preot pe diaconul Petru-Marius Horga, pe seama Parohiei Budești, Protopopiatul Sebiș

și pe tânărul Viorel Iute, întru diacon, urmând a fi hirotonit preot pe seama Parohiei Conop, Protopopiatul Lipova. La finalul slujbei, preotul Petru-Marius Horga a fost hirotesit duhovnic.

Cerc misionar în Parohia Curtici

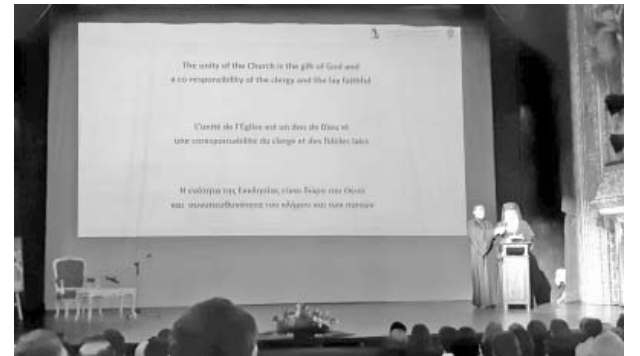
Cu ocazia încheierii sărbătorilor închinat în cinstea Botezului Domnului nostru Iisus Hristos în Dumineca de după Botez în Parohia Curtici sa săvârșit Taina Sfântului Maslu de către părinții cercului pastoral Pecica IV. Cu această ocazie credincioșii din parohie s-au bucurat de rugăciune participând într-un număr destul de mare.

La sfârșit preotul paroh Nădăban Ilie a mulțumit Bunului Dumnezeu pentru seara minunată, precum și celor prezenți pentru împreună rugăciune.

Mesajul Patriarhului României la Conferința IOTA de la Iași

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a adresat un mesaj cu prilejul conferinței teologice internaționale „Unitatea panortodoxă și sinodalitatea”, organizată la Iași de Asociația Teologică Ortodoxă Internațională (IOTA).

Mesajul a fost citit de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit Teofan al Moldovei și Bucovinei.

În cuvântul intitulat „Unitatea Bisericii este dar al lui Dumnezeu și coresponsabilitate a clerului și credincioșilor laici”, Preafericirea Sa subliniază faptul că este „tot mai necesară o reinnoire a teologiei ortodoxe actuale, printr-o prezentare a legăturii profunde dintre adevărurile de credință, viața liturgică și experiența mistico-ascetică a Bisericii”.

Tema generală a conferinței care se desfășoară în perioada 9-12 ianuarie este „Unitatea panortodoxă și conciliaritatea”.

Părintele Patriarh Daniel evidențiază că astăzi, „reflecția teologică privind unitatea eclesială panortodoxă trebuie aprofundată și în relație cu viața concretă a comunităților eclesiale prezente”.

„În acest sens”, spune Patriarhul Daniel, „catedra academică și altarul Bisericii trebuie să fie în permanentă conlucrare, profesorul de teologie și păstorul de suflete sunt coresponsabili pentru apărarea, păstrarea și cultivarea unității eclesiale locale și panortodoxe”.

(Știrile au fost preluate de pe site-urile episcopiaradului.ro și basilica.ro)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 SORIN GHEORGHE SĂPLĂCAN
 Administrație: Pr. FILIPALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.